ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1969

Vyhlásené: 18.06.1969 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

58

ZÁKON

z 5. júna 1969

o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ ROZHODNUTÍM

PRVÁ HLAVA
ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ NEZÁKONNÝM ROZHODNUTÍM

Zásady zodpovednosti

§ 1

(1) Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len „štátny orgán“). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

(2) Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

(3) V hospodárskoprávnych vzťahoch nezodpovedá štát podľa tohto zákona v prípadoch, v ktorých rozhodovanie patrí orgánom hospodárskej arbitráže.

§ 2

Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

Podmienky uplatnenia nároku

§ 3

Ak nejde o prípady hodné osobitného zreteľa, možno nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím priznať len vtedy, ak účastník využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť.

§ 4

(1) Nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

(2) Ako výnimku z ustanovenia odseku 1 možno uplatniť nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vykonateľným bez ohľadu na jeho právoplatnosť, ak toto rozhodnutie bolo na základe opravného prostriedku (§ 3) zrušené alebo zmenené.

DRUHÁ HLAVA
ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ ROZHODNUTÍM O VÄZBE ALEBO TRESTE

§ 5
Náhrada škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe

(1) Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

(2) Právo na náhradu škody nemá ten,

a) kto si väzbu zavinil sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia,

b) kto bol spod obžaloby oslobodený alebo proti komu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný alebo že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný.

(3) Za väzbu nariadenú v konaní o vydanie do cudziny sa náhrada škody podľa predchádzajúcich ustanovení neposkytuje.

§ 6
Náhrada škody spôsobenej rozhodnutím o treste

(1) Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste má voči štátu ten, na kom bol úplne alebo čiastočne vykonaný trest, ak v neskoršom konaní bol spod žaloby oslobodený alebo ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené.

(2) Právo na náhradu škody má i ten, kto bol v neskoršom konaní odsúdený na miernejší trest, než ktorý bol na ňom vykonaný na podklade zrušeného rozsudku.

(3) Právo na náhradu škody podľa predchádzajúcich odsekov nemá ten,

a) kto si privodil svoje odsúdenie úmyselne alebo

b) proti komu bolo neskoršie trestné stíhanie zastavené len preto, že mu bola udelená milosť alebo že po právoplatnosti pôvodného rozsudku bola udelená amnestia vzťahujúca sa na čin, za ktorý bol pôvodný trest uložený.

§ 7

Ak bol na odsúdenom vykonaný trest smrti, majú za podmienok § 5 a 6 právo na náhradu nákladov výživy tí, ktorým zomretý výživu poskytoval alebo bol povinný poskytovať. Za podmienok § 5 a 6 sa uhrádzajú aj náklady pohrebu tomu, kto ich vynaložil.

§ 8

Zodpovednosti podľa ustanovení § 5 a 6 sa nemožno zbaviť.

TRETIA HLAVA
PREDBEŽNÉ PREROKOVANIE NÁROKU

§ 9

(1) Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni. Ak však ide o rozhodnutie vydané v trestnom konaní proti osobám podliehajúcim vojenskej súdnej právomoci, je týmto orgánom ústredný orgán, ktorý vykonáva správu vojenských súdov. V ostatných prípadoch je týmto orgánom,

a) ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Československej socialistickej republiky, federálny ústredný orgán, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané,

b) ak ide o vec patriacu do pôsobnosti Českej alebo Slovenskej socialistickej republiky, ústredný orgán republiky, do pôsobnosti ktorého patrí odvetvie štátnej správy, v ktorom bolo nezákonné rozhodnutie vydané, a ak niet takého ústredného orgánu, Ministerstvo spravodlivosti; to platí aj v prípade, keď nezákonné rozhodnutie vydal orgán spoločenskej organizácie (§ 1 ods. 1).

(2) Ak bola žiadosť o predbežné prerokovanie podaná na ústrednom orgáne, ktorý nie je príslušný, postúpi ju orgánu príslušnému. Účinky podania žiadosti sa v tomto prípade zachovávajú.

§ 10

Ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

§ 11

Dohoda o nároku na náhradu škody (§ 9 ods. 1) je prípustná len pri predbežnom prerokovaní tohto nároku alebo v konaní na súde.

ŠTVRTÁ HLAVA
PRÁVO NA ÚHRADU (REGRES)

§ 12

(1) Ak štát nahradil podľa ustanovení tohto zákona škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, má právo požadovať úhradu od štátneho orgánu, ktorý nezákonné rozhodnutie vydal, ak má spôsobilosť mať práva a povinnosti.

(2) Ak nezákonné rozhodnutie vydal orgán spoločenskej organizácie, má štát právo požadovať úhradu od ústredného orgánu tejto organizácie.

(3) Ak ide o nezákonné rozhodnutie niekoľkých orgánov, sú povinné plniť rovnakým dielom.

§ 13

(1) Štátny orgán alebo ústredný orgán spoločenskej organizácie, proti ktorým štát s úspechom uplatnil nárok podľa § 12, majú právo požadovať úhradu od toho, kto sa na vydaní nezákonného rozhodnutia podieľal, ak jeho vina bola zistená v trestnom alebo kárnom (disciplinárnom) konaní.

(2) Právo požadovať úhradu od osoby uvedenej v odseku 1 má za rovnakých podmienok štát, ak štátny orgán nemá spôsobilosť mať práva a povinnosti alebo ak štátny orgán alebo spoločenská organizácie zanikli alebo ak nezákonné rozhodnutie vydal ústredný orgán.

(3) Ak zodpovedá štátnemu orgánu, ústrednému orgánu spoločenskej organizácie alebo štátu niekoľko osôb, sú povinné plniť podľa miery svojho zavinenia.

Rozsah úhrady

§ 14

Ak štát uplatnil nárok na úhradu podľa § 12, je oprávnený požadovať úhradu zaplatenej sumy v plnej výške.

§ 15

Ak štát uplatnil nárok na úhradu podľa § 13 ods. 2 proti osobe, u ktorej účasť na rozhodovaní patrila k povinnostiam vyplývajúcim z pracovného pomeru alebo z pomeru mu na roveň postaveného, spravuje sa výška úhrady podľa predpisov upravujúcich pracovné vzťahy. V ostatných prípadoch nesmie výška úhrady prevyšovať jednu šestinu sumy zaplatenej štátom, najviac však 1000 Kčs; toto obmedzenie neplatí, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

§ 16

S výnimkou škody spôsobenej úmyselne súd v prípadoch hodných osobitného zreteľa úhradu zníži, prihliadajúc najmä na spoločenský význam škody, na to, ako k nej došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery toho, od koho sa úhrada požaduje.

§ 17

Ak uplatní štátny orgán alebo ústredný orgán spoločenskej organizácie podľa § 13 ods. 1 právo na úhradu, ustanovenia § 15 a 16 platia obdobne.

DRUHÁ ČASŤ
ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ NESPRÁVNYM ÚRADNÝM POSTUPOM

§ 18
Zásady zodpovednosti

(1) Štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia.

(2) Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

§ 19
Právo štátu na úhradu (regres)

(1) Ak štát nahradí škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, má právo požadovať úhradu od osôb uvedených v § 18 ods. 1.

(2) Ustanovenia § 13 ods. 3, § 15 a 16 platia obdobne.

TRETIA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

PRVÁ HLAVA
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

Vzťah k Občianskemu zákonníku

§ 20

Pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

§ 21

Strata na zárobku sa uhrádza, aj keď nejde o škodu na zdraví. Ustanovenia § 447 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí v týchto prípadoch obdobne.

§ 22

(1) Právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plynie premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia.

(2) Najneskôr sa toto právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

(3) Ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie.

§ 23

Právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy sa premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené.

§ 24

(1) Právo štátu na úhradu podľa § 12 a 19 sa premlčí za rok odo dňa, keď bola zaplatená náhrada škody.

(2) Právo štátu na úhradu podľa § 13 ods. 2 sa premlčí za rok odo dňa, keď bola zaplatená náhrada škody, nie však skôr ako za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť trestné oznámenie alebo kárne (disciplinárne) opatrenie.

(3) V dobách uvedených v odseku 2 sa premlčí právo štátneho orgánu alebo ústredného orgánu spoločenskej organizácie na úhradu podľa § 13 ods. 1. Premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď bola zaplatená úhrada štátu.

§ 25
Štát a orgány vystupujúce v jeho mene

(1) Za škodu spôsobenú rozhodnutím zodpovedá podľa tohto zákona Československá socialistická republika, ak rozhodnutie vydal štátny orgán Československej socialistickej republiky; v ostatných prípadoch zodpovedá Česká socialistická republika alebo Slovenská socialistická republika. To isté platí aj vtedy, ak ide o škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

(2) V právnych vzťahoch upravených v tomto zákone vystupuje v mene štátu ústredný orgán uvedený v § 9 ods. 1.

§ 26
Právomoc súdu

O nárokoch podľa tohto zákona rozhodujú súdy. O nárokoch na úhradu (regres), ktoré podľa tohto zákona vznikli proti príslušníkom ozbrojených síl, rozhodujú však orgány príslušné podľa osobitných predpisov.

DRUHÁ HLAVA
PRECHODNÉ USTANOVENIA

§ 27

Zodpovednosť podľa tohto zákona sa vzťahuje na náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami, ktoré budú vydané po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona, a na náhradu škody spôsobenej po tomto dni nesprávnym úradným postupom.

§ 28

(1) O nárokoch na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe a treste vydaným do dňa účinnosti tohto zákona sa rozhodne podľa doterajších predpisov o odškodnení za väzbu a trest (§ 371 až 374 Trestného poriadku a § 46 ods.2 zákona č. 82/1968 Zb. o súdnej rehabilitácii).

(2) Podľa doterajších predpisov (§ 421 Občianskeho zákonníka) sa taktiež rozhodne o nárokoch na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ku ktorému došlo pred začiatkom účinnosti tohto zákona.

§ 29

(1) Do dňa, keď nadobudne účinnosť ústavný zákon Federálneho zhromaždenia o súdoch a prokuratúre, zodpovedá podľa tohto zákona za škodu spôsobenú rozhodnutím súdov, štátnych notárstiev a prokuratúr Česká socialistická republika alebo Slovenská socialistická republika podľa toho, kde má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni; ak však ide o rozhodnutie vojenských súdov a prokuratúr, zodpovedá Československá socialistická republika.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj vtedy, ak ide o škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

TRETIA HLAVA
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 30
Osobitná úprava ochrany práv poškodeného na prechodný čas

(1) Generálny prokurátor je povinný podať sťažnosť pre porušenie zákona proti rozhodnutiu vydanému po účinnosti toho zákona v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom, ak dá na to podnet ten, kto má právo na náhradu škody podľa tohto zákona, a ak generálny prokurátor zistí, že rozhodnutie je nezákonné. Ak nezistí, že podnet je dôvodný, je povinný upovedomiť o tom toho, kto ho podal.

(2) Rovnaké povinnosti má krajský prokurátor v prípadoch uvedených v § 19 ods. 1 písm. c) zákona č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbách sudcov a v § 39 ods. 2 zákona č. 38/1961 Zb. o miestnych ľudových súdoch, ako aj okresný prokurátor v prípade uvedenom v § 39 ods. 1 zákona č. 38/1961 Zb.

Zrušovacie ustanovenie a účinnosť zákona

§ 31

Zrušujú sa

a) ustanovenie § 426 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.,

b) ustanovenie § 371 až 374 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestného poriadku) a

c) ustanovenie § 46 ods. 2 zákona č. 82/1968 Zb. o súdnej rehabilitácii.

§ 32

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júlom 1969.

Svoboda v. r.

Dr. Dubček v. r.

Ing. Černík v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.